

QUY TRÌNH KỸ THUẬT **Xét nghiệm trứng giun sán soi tươi**

I. MỤC ĐÍCH

Mô tả và hướng dẫn cách thực hiện xét nghiệm trứng giun sán soi tươi và nhận định sơ bộ hình ảnh trứng giun, sán trong phân trực tiếp từ bệnh phẩm.

II. PHẠM VI ÁP DỤNG

Áp dụng tại Phòng xét nghiệm Vi sinh – Trung Tâm Y Tế Hoàng Mai

III. TRÁCH NHIỆM

- Người thực hiện: Cán bộ xét nghiệm đã được đào tạo và có chứng chỉ hoặc chứng nhận về chuyên ngành Vi sinh.

- Người nhận định và phê duyệt kết quả: Cán bộ xét nghiệm có trình độ đại học hoặc sau đại học về chuyên ngành Vi sinh.

- Cán bộ QLCL, tổ trưởng chuyên môn chịu trách nhiệm giám sát việc tuân thủ quy trình

IV. ĐỊNH NGHĨA, THUẬT NGỮ, CHỮ VIẾT TẮT

HD Hướng dẫn

QLCL Quản lý chất lượng

QTKT Quy trình kỹ thuật

VK Vi khuẩn

VS Vi sinh

V. NGUYÊN LÝ

Nhận định trứng giun, sán dựa vào hình thể, kích thước, cấu tạo và tính chất bắt màu khi soi tươi.

VI. TRANG THIẾT BỊ VÀ VẬT TƯ

6.1. Trang thiết bị

- Kính hiển vi quang học
- Tủ an toàn sinh học cấp 2

6.2. Dụng cụ hóa chất, vật tư tiêu hao

Lọ lấy bệnh phẩm

Que cấy

Lam kính

Lá kính
Bông
Cồn 90° (vệ sinh dụng cụ)
Panh
Khay đựng bệnh phẩm
Hộp vận chuyển bệnh phẩm
Nước muối sinh lý
Lugol
Pipet nhựa
Axit ngậm lam
Mũ
Khẩu trang
Găng tay
Găng tay xử lý dụng cụ
Quần áo bảo hộ
Bút viết kính
Bút bi
Bật lửa
Sổ lưu kết quả xét nghiệm
Cồn sát trùng tay nhanh
Dung dịch nước rửa tay
Khăn lau tay
Giấy trả kết quả xét nghiệm

6.3. Mẫu bệnh phẩm

Phân

VII. NỘI DUNG

7.1. Chuẩn bị

- Bệnh phẩm: Lấy bệnh phẩm theo đúng quy định của Sổ tay lấy mẫu - Khoa Vi Sinh

- Kiểm tra thông tin bệnh nhân trên phiếu yêu cầu xét nghiệm, kiểm tra thông tin và chất lượng mẫu bệnh phẩm.

- Khởi động tủ an toàn sinh học ít nhất 15 phút trước khi thực hiện

- Sắp xếp các dụng cụ cần thiết vào tủ an toàn sinh học

- Chọn lam kính sạch, không xước. Hơ lam kính qua ngọn lửa đèn cồn để hủy chất dầu còn dính trên lam kính, để nguội lam kính tự nhiên.

- Đánh dấu tiêu bản bằng cách dùng bút chì đen HB ghi mã số bệnh phẩm lên đầu mờ lam kính.

7.2. Dàn tiêu bản

- Thực hiện trong tủ an toàn sinh học

- Nhỏ dung dịch NaCl 9 %

- Dùng que lấy một lượng phân (bao kín đầu que) hòa đều vào giọt dung dịch NaCl 9 % đến khi có màu đục.

- Ngâm que phết sau khi dàn vào dung dịch sát khuẩn.

- Đặt lamên lên trên giọt dung dịch.

- Quan sát kính hiển vi ở vật kính 10X- 40X.

VIII. DIỄN GIẢI KẾT QUẢ

1. Dương tính

- Trứng giun đũa hình tròn hoặc bầu dục kích thước 35-50 x 45-75(μ m), ngoài cùng là lớp albumin xù xì bất màu vàng, vỏ dày, trong là khối nhân sẫm màu. Ngoài ra có thể còn gặp trứng giun đũa mất tầng albumin.

- Trứng giun đũa không thụ tinh hình bầu dục kích thước 43- 47 x 85-95(μ m). Vỏ mỏng ít xù xì bên trong có những tế bào hoàng thể.

- Trứng giun móc hình bầu dục kích thước 40-60 μ m màu trong vỏ mỏng, trong là khối nhân phân chia từ 2-4 phần .

- Trứng giun tóc hình bầu dục, kích thước 22-50 μ m giống hình quả cau, màu vàng vỏ dày, 2 cực có 2 nắp.

- Trứng sán lá gan nhỏ bất màu vàng hình bầu dục một đầu có nắp một đầu có gai, kích thước 27-35 x 12-19(μ m).

- Trứng sán lá gan lớn hình bầu dục kích thước lớn từ 130-150 x 63-90(μ m), màu vàng nhạt vỏ mỏng, một đầu có nắp.

- Trứng sán lá phổi hình bầu dục màu vàng nâu sẫm kích thước lớn từ 80-120 x 50- 70(μ m), ở đầu có nắp trong trứng thấy có 1 đám tế bào.

- Trứng sán dây hình tròn vỏ dày màu nâu sẫm kích thước từ 36-51 μ m.

2. Âm tính

Không thấy trứng giun, sán.

IX. KIỂM TRA CHẤT LƯỢNG

- Tiêu bản không quá dày, không quá mỏng
- Tiêu bản dàn đều, không có bọt khí.
- Tiêu bản không bị tràn dịch ra ngoài lamên.

X. AN TOÀN

Áp dụng các biện pháp an toàn chung khi xử lý mẫu và thực hiện xét nghiệm theo quy trình về an toàn xét nghiệm

XI. LƯU Ý

Trong trường hợp xét nghiệm lần đầu âm tính, để phát hiện ký sinh trùng gây bệnh có thể xét nghiệm 2 mẫu phân tiếp theo trong vòng từ 7-10 ngày.

XII. HỒ SƠ LƯU

Lưu trữ các biểu mẫu phiếu theo đúng quy định của khoa.

XIII. TÀI LIỆU LIÊN QUAN

Tên tài liệu
Quy trình thu thập và xử lý mẫu bệnh phẩm
Sổ tay hướng dẫn lấy mẫu bệnh phẩm
Hướng dẫn sử dụng kính hiển vi
Quy trình trả kết quả xét nghiệm Khoa Hóa Sinh

XIII. TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Quyết định 26/QĐ-BYT ban hành ngày 03/01/2013 về việc ban hành tài liệu “*Hướng dẫn quy trình kỹ thuật chuyên ngành Vi sinh Y học*”
- Bộ Y tế, Giáo trình thực hành Vi sinh vật, NXB Y học, 2004.